

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/15/2021
Identifikačné číslo spisu:	4618010036
Dátum vydania rozhodnutia:	05.05.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4618010036.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu, v trestnej veci proti obvinenému Y. W. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 5. mája 2021 v Bratislave, o dovolaní obvineného Y. W. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/7/2018 z 12. júla 2018, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 1T/8/2018 zo 16. mája 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. W. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Topoľčany (ďalej len „prvostupňový súd“) rozsudkom, sp. zn. 1T/8/2018 zo 16. mája 2018, uznal obvineného Y. W. (ďalej aj len „obvinený“) za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

- od presne nezisteného času, minimálne od jesenných mesiacov roku 2016 do 31. októbra 2017, opakovane a v nepravidelných intervaloch, na bližšie nezistených miestach v Nitrianskom kraji, od bližšie nezistených osôb kupoval a zadovážoval za účelom vysušenia, váženia, sáčkovania a následného predaja presne neurčené množstvá sušenej rastliny rodu Cannabis (konope, tzv. marihuana), tieto omamné látky prechovával vo P. G., na O. ulici, v rodinnom dome číslo XXX/XXX, sušené konope, tzv. marihuanu predával vo P. G. a na rôznych miestach v okrese Topoľčany po 10 € za jednu dávku, alebo poskytoval bezplatne na základe telefonických dohovorov s konzumentmi na telefónnom čísle XXXX XXX XXX, prípadne cez sociálne siete a takto predal sušené konope, tzv. marihuanu T. X. minimálne trikrát od letných mesiacov 2017 do októbra 2017, K. V. minimálne trikrát od júla 2017 do konca októbra 2017, pričom nevedel, že tento v čase predaja nebol plnoletý, B. S. najmenej dvakrát v letných mesiacoch 2017, W. P. minimálne päťkrát od jesene 2016 do konca roka 2016 a X. M.

minimálne osemkrát v priebehu dvoch rokov, naposledy v polovici októbra 2017, takto predával marihuanu aj ďalším, doposiaľ nestotožneným osobám, pričom 31. októbra 2017 počas domovej prehliadky v mieste svojho trvalého bydliska vo P. G. na O. ulici, v dome číslo XXX/XXX a v príľahlých priestoroch bolo zaistených sedem sáčkov s obsahom sušenej rastliny a dobrovoľne vydal z osobného motorového vozidla zn. C. H., EČ L., v ktorom sa v tom čase nachádzal, dva igelitové sáčky s obsahom sušenej rastliny, pričom podľa znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ Bratislava všetok zaistený rastlinný materiál predstavoval sušené konope (marihuanu) s celkovou hmotnosťou 4384 mg s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu (THC) 2,1 % hmotnostného obsahujúce 92 mg THC, z ktorého by bolo možné pripraviť 9 bežných jednotlivých dávok drogy, sušené konope (marihuanu) s celkovou hmotnosťou 731 mg s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu (THC) 2,5 % hmotnostného obsahujúce 18 mg THC, z ktorého by bolo možné pripraviť 2 bežné jednotlivé dávky drogy, sušené konope (marihuanu) s celkovou hmotnosťou 24,281 g s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu (THC) 1,8 % hmotnostného obsahujúce 437 mg THC, z ktorého by bolo možné pripraviť minimálne 49 bežných jednotlivých dávok drogy, a sušené konope (marihuanu) s celkovou hmotnosťou 5726 mg s priemernou koncentráciou tetrahydrokanabinolu (THC) 2 % hmotnostného obsahujúce 115 mg THC, z ktorého by bolo možné pripraviť minimálne 12 bežných jednotlivých dávok drogy v celkovej hodnote podľa odborného vyjadrenia Národnej protidrogovej jednotky, národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru MV SR Bratislava z 20. decembra 2017 v celkovej výške 293,96 €, pričom rastliny rodu Cannabis (konopa) sú zaradené do I. skupiny omamných látok a ich účinná zložka THC - tetrahydrokanabinol do I. skupiny psychotropných látok podľa prílohy zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov, na držbu ktorých je potrebné povolenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré však obvinený Y. W. nemal, pričom takto konal, hoci bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 27. októbra 2009, sp. zn. 2T/70/2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo 16. februára 2019, sp. zn. 2To/48/2009 odsúdený za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a za tento zločin mu bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/70/2009, právoplatným 19. júla 2013 uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov so zaradením pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia a rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 30. júna 2010, sp. zn. 2T/138/2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo 7. decembra 2010, sp. zn. 3To/54/2010 bol odsúdený za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 44 Trestného zákona bolo upustené od uloženia súhrnného trestu.

Za to uložil prvostupňový súd obvinenému podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, prihliadajúc na § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona a v spojení s § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia. Zároveň mu podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky a podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona tiež trest prepadnutia vo výroku rozsudku špecifikovaných vecí.

Obvinený Y. W. napadol uvedený rozsudok prvostupňového súdu odvolaním, na podklade ktorého Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom, sp. zn. 4To/47/2018 z 12. júla 2018, podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o treste a vo výroku o ochrannom dohľade a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku mu podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 5 Trestného zákona, prihliadajúc na § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona a podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, uložil trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia. Súčasne mu podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok a 6 (šesť) mesiacov a rovnako ako prvostupňový súd uložil trest prepadnutia vecí podľa § 60 ods. 1 Trestného zákona.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený Y. W., prostredníctvom pre dovolacie konanie

ustanoveného obhajcu Mgr. Lukáša Grežďa, advokáta v Topolčanoch, dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“) uznesením, sp. zn. 2Tdo/5/2019 z 27. marca 2019, podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

Dňa 28. augusta 2020 bola prvostupňovému súdu doručená vlastnoručne spísaná žiadosť obvineného Y. W. o dovolanie a zároveň pridelenie obhajcu, ktorý ho bude v danej veci zastupovať (č. l. 539 spisu). V odôvodnení uviedol, že dovolanie, ktoré podáva a chce podať prostredníctvom obhajcu je voči právoplatnému rozsudku prvostupňového súdu, sp. zn. 1T/8/2018 zo 16. mája 2018, v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu, sp. zn. 4To/47/2018 z 12. júla 2018. Ďalej obvinený uviedol, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Leopoldove a dôvody dovolania uvedie ustanovenému obhajcovi, ktorý ho bude vo veci zastupovať.

Prvostupňový súd výzvou z 27. októbra 2020, doručenou obvinenému 30. októbra 2020 (č. l. 540 - 541 spisu) v súlade s § 373 ods. 3 Trestného poriadku vyzval obvineného, aby v lehote do 30 tich dní od doručenia výzvy podal riadne dovolanie prostredníctvom obhajcu, ktorému udelí splnomocnenie na zastupovanie v dovolacom konaní, alebo aby v uvedenej lehote preukázal, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, najmä preukázaním jeho osobných a majetkových pomerov a výšky príjmov. Zároveň obvineného poučil, že ak nedostatky dovolania v stanovenej lehote neodstráni, prvostupňový súd predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Zároveň bol obvinený poučený, že dovolanie môže podať len prostredníctvom obhajcu.

Keďže obvinený Y. W. na túto výzvu nereagoval, prvostupňový súd postupom podľa § 373 ods. 3 prvá veta Trestného poriadku predložil vec dňa 8. marca 2021 na ďalšie konanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Predsedníčka senátu dovolacieho súdu následne výzvou podľa § 373 ods. 4 Trestného poriadku z 8. apríla 2021 poučila obvineného o jeho povinnosti podať dovolanie prostredníctvom obhajcu a o povinnosti byť v dovolacom konaní zastúpený obhajcom a vyzvala ho, aby v lehote do 3. mája 2021 podal riadne dovolanie, prípadne oznámil, že vzhľadom na predchádzajúce rozhodnutie dovolacieho súdu na svojom písomnom podaní netrvá, v opačnom prípade bude Najvyšší súd Slovenskej republiky postupovať v zmysle § 382 písm. d) Trestného poriadku. Výzva, na ktorú obvinený nereagoval a obhajcu si nezvolil, mu bola doručená dňa 16. apríla 2021.

Podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 373 ods. 2 Trestného poriadku obvinený musí byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Podľa § 373 ods. 4 Trestného poriadku, ak dovolací súd po predložení dovolania zistí, že dovolateľ nie je zastúpený obhajcom, poučí dovolateľa podľa odseku 2 a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku. Ak táto lehota márne uplynie, rozhodne podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Konanie o dovolaní v zmysle ôsmej hlavy Trestného poriadku je jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré je možné podať iba proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená (§ 368 Trestného poriadku). Dovolacie konanie je výlučne návrhovým konaním, a preto sa Najvyšší súd SR stáva dovolacím súdom až podaním dovolania. Z týchto dôvodov Najvyšší súd SR nie je oprávnený pred podaním dovolania robiť akékoľvek úkony súvisiace s dovolacím konaním; preto ani nemôže v tomto čase ustanoviť obvinenému obhajcu. Ustanovenie § 373 ods. 1 Trestného poriadku je lex specialis vo vzťahu k ustanoveniu § 40 ods. 1 Trestného poriadku, a preto je povinnosťou obvineného v prípade, ak chce dovolanie podať, aby si na tento procesný úkon obhajcu zvolil (pozri rozhodnutie R 1/2010). Použitie ustanovenia § 40 ods. 1 Trestného poriadku by (s poukazom na ustanovenie § 373 ods. 2 a ods. 5 Trestného poriadku) prichádzalo do úvahy len v prípade, ak by dovolanie podal minister spravodlivosti alebo generálny prokurátor a obvinený by si obhajcu nezvolil.

Dovolací súd zároveň reflektuje rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúcu sa práva na obligatórne právne zastúpenie dovolateľa v dovolacom konaní - najmä rozhodnutia pod sp. zn.: II. ÚS 210/09, II. ÚS 343/2010, IV. ÚS 305/2009, III. ÚS 79/2010. Z uvedených rozhodnutí v podstate vyplýva, že zmyslom a účelom inštitútu obligatórneho zastúpenia dovolateľa advokátom v dovolacom konaní je poskytnúť dovolateľovi kvalifikovanú právnu pomoc v záujme efektívnej a účinnej ochrany jeho práv v súvislosti s jeho oprávnením podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, a to aj a najmä vzhľadom na skutočnosť, že predmetom dovolacieho konania sú spravidla obzvlášť závažné a zložité odborné právne otázky, ktorých kvalifikované odborné zvládnutie je v príčinnej súvislosti so záväzkom na zabezpečenie efektívnej obhajoby účastníka.

V danom prípade prvostupňový súd vyzval obvineného, aby podal riadne dovolanie prostredníctvom obhajcu, alebo aby preukázal, že nemá dostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby s tým, že ak ich preukáže, bude mu obhajca ustanovený. Obvinený však v určenej lehote na výzvu prvostupňového súdu nereagoval.

Následne obvinený nereagoval ani na výzvu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aby odstránil nedostatok - absenciu podania dovolania prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Keďže obvinený Y. W. nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu a na výzvu prvostupňového súdu a ani na výzvu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nereagoval, Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky neostávalo iné, než jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku odmietnuť.

Dovolací súd považuje v závere za potrebné poznamenať, že každá strana konania má v trestnom konaní nielen práva ale aj povinnosti, ktoré je potrebné splniť ak chce uplatniť prostriedky trestného práva. To predpokladá, že strana konania sa v rámci svojich povinností bude starať o svoje práva (*vigilantibus iura*), a ak svoju starostlivosť zanedbá (v tomto prípade stačilo reagovať na výzvu), potom sa nemôže právne účinne domáhať na dovolacom súde ochrany svojich práv, keďže sama sa o tieto dostatočne nestarala.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.